

INTI CHAVEZ PEREZ

SIDAN 1

Fakta om samtycke

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

I över 100 år har det förts en kamp för att kärlek och sex alltid ska ske med samtycke. Kampen har lett till att Sverige har lagar som skyddar varje människas rätt till sin egen kropp. Du bestämmer själv om någon får röra dig på ett kärleksfullt sätt. Är du under 15 år ska du aldrig utsättas för sexuella handlingar av någon som har fyllt 15 år eller är äldre.

LGR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer. (SV 4–6)
- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt. (SV 4–6)
- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. (SV 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel grafiska modeller. (SV 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

LGRA22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva enkla texter. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar. (SV 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel bilder och grafiska modeller. (SV 4–6)
- Sakprosatexter för barn och unga. Beskrivande, förklarande och instruerande texter och hur deras innehåll kan organiseras. (SV 4–6)
- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt och ställa frågor. (SV 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsa och reflektera över skönlitteratur och andra texter.

EPA – ENSKILT, PAR, ALLA

Låt eleverna använda sig av EPA-modellen för att reflektera över boken.

1. Först reflekterar eleverna enskilt över vad boken presenterar som de redan kände till (gammal kunskap) och vad som var nytt för dem (ny kunskap).
2. Efter en stund får eleverna arbeta i par och presentera sina tankar.
3. Till sist lyfts frågeställningen kring gammal och ny kunskap i hela klassen.

FRÅGA, FRÅGA, BYT!

Fråga, fråga byt! är en kooperativ övning. Låt eleverna skriva varsin fråga med koppling till boken. Frågorna kan handla specifikt om innehållet eller mer om vad man tyckte om boken. När alla har skrivit en fråga läggs lapparna i en burk. Sedan drar alla elever varsin lapp.

Uppgiften blir sedan att mingla runt i klassrummet. När en elev träffar en annan elev som är ledig ställer båda eleverna sina frågor och ger svar. Sedan byter eleverna frågor med varandra. Efter det minglar de vidare tills de träffar någon ny och upprepar övningen. Här får eleverna en chans att träna på att ställa egna frågor och svara på andras frågor, repetera innehållet av boken samt uttrycka sina tankar.

FÖRDJUPAD ORDFÖRKLARING

Välj ut något/några av orden som du tror att eleverna behöver extra stöttning med. Använd er av följande mall för att skapa en djupare förståelse för ordet/orden.

Exempel på ord: samtycke, mod, brottsoffer, förövare, myndig, kränkningar

Ord/begrepp:

Vad betyder ordet?	Rita en bild till ordet.
Skriv en mening med ordet.	När används ordet?

SAMMANFATTA TEXTEN

Ett stort ordförråd underlättar läsförståelsen. Att sammanfatta texter är ett sätt att arbeta med att utöka ordförråd.

1. Låt eleverna välja tre ord ur boken.
2. Skriv orden överst i vars en kolumn.
3. Låt eleverna skriva ner allt de kommer att tänka på när de hör ordet. Ni kan komma på orden gemensamt och sedan skriver eleverna ner sina tankar i respektive kolumn.
4. Låt därefter eleverna jämföra med en kompis innan ni slutligen diskuterar orden i gruppen.

HETA STOLEN

Sant eller falskt om samtycke

1. När ni har läst boken så låt eleverna skriva påståenden om samtycke på olika lappar. Dessa påståenden kan både vara sanna och falska. Det kan även vara påståenden som de inte vet om de stämmer eller inte.
2. Sätt er på stolar i en ring. Det ska finnas en stol mer än det finns deltagare.
3. Läs upp ett av elevernas påståenden. Nu ska eleverna ta ställning till om de tror att påståendet är sant eller falskt. Om de tror att påståendet är sant ska de ställa sig upp och byta stol med någon annan som också tror att det är sant. (Om det bara är en person som ställer sig upp, sätter hen sig på den lediga stolen). Om man inte håller med eller inte hinner ta ställning, sitter man kvar.
4. Låt eleverna diskutera sina ställningstaganden efter varje påstående. Om det finns några påståenden som ni inte har fått svar på i boken kan ni undersöka dessa senare.

FACIT

LÄSFÖRSTÅELSE

Frågor på raden

(Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vad visar man när man ger sitt samtycke?
Man visar att man vill göra något.
2. När är det särskilt viktigt att fråga om någons samtycke?
När man vill röra någons kropp.
3. Hur länge har det förts en politisk kamp för att kärlek och sex alltid ska ske med samtycke?
I över 100 år.
4. Vad har kampen om samtycke till sex lett till i Sverige?
Att det finns lagar som skyddar varje människas rätt till sin egen kropp.
5. Hur kan man fråga någon utan ord om hen vill dansa?
Genom att räcka fram en hand.
6. Vilka känslor är vanliga att känna när man vill något?
Man brukar känna glädje och intresse.
7. Vad kan man göra så att den andra personen vet att man ger sitt samtycke?
Man kan le och berätta vad man tänker.
8. Vilka känslor kan man känna när man inte vill att någon rör en?
Man kan känna oro, rädsla och obehag.
9. Hur kan det kännas när man får svaret nej?
Man kan känna besvikelse, oro eller känna sig kränkt.
10. Vem bestämmer vilka regler man ska ha i relationen när man är ihop med någon?
Man bestämmer tillsammans vilka regler man ska ha i relationen.
11. Vad innebär samtyckeslagen?
Allt sex ska ske frivilligt och man ska säga eller visa genom sina handlingar om man vill.
12. Vad kallas brottet för om man har sex med någon utan samtycke?
Det kallas för våldtäkt.

13. Varför har man åldersgräns för sex i Sverige?
För att skydda barn från att bli utnyttjade av äldre.
14. Vad är en förövare?
Den som utsätter någon för brott.
15. Vem är ett brottsoffer?
Den som blir utsatt för ett brott.
16. Vad är sexualbrott på nätet?
Någon som är över 15 år som försöker ha sexuell kontakt med någon som är under 15 år.
17. Vad är det första du ska göra om du blir utsatt för sexualbrott på nätet?
Avbryt kontakten och blockera personen så att hen inte kan skriva till dig mer.
18. Vem bestämde före 1872 vem en kvinna skulle gifta sig med?
Det gjorde hennes pappa eller bror.
19. Vilken lag började gälla 1920?
Att män inte längre får bestämma över kvinnor de är gifta med.
20. Vad kan elevhälsan göra på skolan?
Ge elever stöd så att de mår bra.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

21. Vad innebär det att ha blandade känslor?
Att det både känns bra och inte bra.
22. Vad innebär gruppträck?
Att känna sig pressad av andra att göra något som inte känns bra eller som man inte vill.
23. Hur många år sedan (2024) är det sedan samtyckeslagen började gälla i Sverige?
Det är sex år sedan.

Frågor bortom raderna

(Fundera och ge ett eget svar.)

24. Vad har du senast fattat för beslut som känns rätt?
Eget svar.
25. Tycker du att man får skriva vad som helst till varandra på nätet? Motivera.
Eget svar.

FINN FEM FEL

Samarbeta med en kamrat och ringa in de fem meningar som inte stämmer.

Falskt

- Samtyckeslagen infördes 2020 i Sverige.
- I över 500 år har det förts en kamp för att sex alltid ska ske med samtycke.
- Det är bra med grupptryck då man tvingas till sådant man inte vill.
- När man är ihop med någon får en i relationen bestämma allt.
- En person som är påverkad av alkohol kan ge sitt samtycke.

Sant

- När man visar att man vill något ger man sitt samtycke.
- Sverige har lagar som skyddar varje människas rätt till sin egen kropp.
- När du vill något kan du känna glädje och intresse.
- När man inte vill att någon rör en kan kroppen kännas kall.
- En person som är rädd eller hotad kan inte ge sitt samtycke.